

Pedagogical Observation and Diagnostics

To‘raeva Sevara Faxriddin qizi

Xo‘shboqova Muhayyo Xayrulla qizi

3rd-year Students, Group 23-01

Faculty of Primary and Preschool Education

Termiz State Pedagogical Institute

Xolova Mohigul Shavkatovna

Abstract

This article highlights the role of pedagogical observation and diagnostics in the educational process. It provides a detailed analysis of the types and methods of pedagogical diagnostics, emphasizing their importance in monitoring development and ensuring an individualized approach in teaching and upbringing.

Keywords: pedagogical observation, diagnostics, educational process, development monitoring, individual approach, assessment, upbringing, methods, child development, analysis

Pedagogik kuzatuv va diagnostika

To‘raeva Sevara Faxriddin qizi

Xo‘shboqova Muhayyo Xayrulla qizi

Termiz davlat pedagogika instituti Boshlang‘ich talim va Maktabgacha talim fakulteti

Maktabgacha talim psixologiyasi va pedagogikasi yo‘nalishi 23-01 guruh 3- bosqich

Xolova Mohigul Shavkatovna

**JOURNAL OF
PEDAGOGICAL AND PHILOLOGICAL RESEARCH
VOLUME-1, ISSUE-4, 2026**

Annotatsiyasi. Usbu maqolada talimda Pedagogik kuzatuv va diagnostika o'zini va pedagogik diagnostika turlari va usullari batafsil yoritilgan.

Kalit so'zlar: pedagogik kuzatuv diagnostika, ta'lim jarayoni, rivojlanish monitoringi, individual yondashuv, baholash, tarbiya, metodlar, bolalar rivoji, tahlil.

Kirish.

Hozirgi zamon ta'lim tizimida bolalarning rivojlanishini chuqur o'rganish, ularning individual xususiyatlarini aniqlash va shu asosda ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etish muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, maktabgacha ta'lim tizimida pedagogik kuzatuv va diagnostika faoliyati bolalarning har tomonlama rivojlanishini ta'minlashda asosiy vositalardan biri hisoblanadi. Pedagogik kuzatuv va diagnostika nafaqat bolalarning bilim darajasini aniqlash, balki ularning psixologik, ijtimoiy va emotsional holatini ham baholash imkonini beradi. Bu esa tarbiyachi va pedagoglarga samarali metodlarni tanlashda yordam beradi. Pedagogik kuzatuv tushunchasi Pedagogik kuzatuv – bu bolalarning faoliyati, xulq-atvori, o'yin jarayoni va o'zaro munosabatlarini maqsadli ravishda kuzatish va tahlil qilish jarayonidir. Pedagogik kuzatuvning asosiy xususiyatlari: maqsadga yo'naltirilganlik, tizimlilik, izchillik, ob'ektivlik,

Kuzatuvning ahamiyati: bolani yaxshiroq tushunish, rivojlanish darajasini aniqlash, muammolarni erta aniqlash, individual yondashuvni ta'minlash.

Pedagogik diagnostika tushunchasi

Pedagogik diagnostika – bu ta'lim oluvchilarning bilim, ko'nikma, malaka va rivojlanish darajasini aniqlash, baholash va tahlil qilish jarayonidir. Diagnostikaning vazifalari: rivojlanish darajasini aniqlash, ta'lim strategiyasini belgilash, natijalarni prognoz qilish. Pedagogik kuzatuv va diagnostikaning o'zaro bog'liqligi. Pedagogik kuzatuv va diagnostika bir-biri bilan uzviy bog'liq: kuzatuv – ma'lumot

**JOURNAL OF
PEDAGOGICAL AND PHILOLOGICAL RESEARCH
VOLUME-1, ISSUE-4, 2026**

yig'adi.diagnostika – uni tahlil qiladi.Ular birgalikda quyidagilarni ta'minlaydi:bolani kompleks o'rganishindividual rivojlanish xaritasini tuzishsamarali ta'lim metodlarini tanlashKuzatuv turlari. Bevosita kuzatuv.Pedagog bolani to'g'ridan-to'g'ri kuzatadi.Bilvosita kuzatuv.Video, yozuv yoki boshqa vositalar orqali amalga oshiriladi.Uzluksiz kuzatuv.Doimiy ravishda olib boriladi. Tanlab kuzatuv Ma'lum vaziyat yoki faoliyatga qaratiladi. Diagnostika metodlari

Asosiy metodlar:suhbat,test,anketa,o'yin metodlari,amaliy topshiriqlar,Qo'shimcha metodlar:portfoliolar,rivojlanish xaritalari,psixologik testlar.Maktabgacha ta'limda kuzatuvning o'rni Maktabgacha yosh davrida bola tez rivojlanadi. Shu sababli:har bir o'zgarish muhim kuzatuv orqali rivojlanish dinamikasi aniqlanadibolaga individual yondashuv ta'minlanadi. Bolaning rivojlanish yo'nalishlari.Pedagogik diagnostika quyidagi yo'nalishlarda olib boriladi:jismoniy rivojlanish

nutq rivoji ijtimoiy-emotsional rivojlanish kognitiv rivojlanish ijodiy rivojlanish Kuzatuv jarayonini tashkil etish Bosqichlari:Maqsadni belgilash,Reja tuzish,Kuzatuv o'tkazish,Natijalarni yozib borish,Tahlil qilish.Diagnostika natijalarini tahlil qilish.Natijalar quyidagicha baholanadi,yuqori daraja,o'rta daraja,past daraja.Bu orqali pedagog:individual reja tuzadi,rivojlantiruvchi mashg'ulotlar tashkil qiladi.Individual yondashuv.Har bir bola o'ziga xos.Diagnostika natijalari asosida:individual topshiriqlar beriladi qobiliyatlar rivojlantiriladi muammolar bartaraf etiladi.Zamonaviy yondashuvlar Hozirgi kunda:innovatsion metodlar raqamli texnologiyalar interaktiv vositalar keng qo'llanilmoqda.Pedagogning roli. Pedagog:kuzatuvchi,tahlilchi,yo'naltiruvchi bo'lishi kerak.Uning malakasi diagnostika sifatiga bevosita ta'sir qiladi.Ota-onalar bilan hamkorlik.Diagnostika jarayonida: ota-onalar bilan aloqa muhim,uy sharoiti o'rganiladi,tavsiyalar beriladi,Muammolar va yechimlar.Muammolar,vaqt yetishmasligi,tajriba kamligi,noto'g'ri baholash.Amaliy misollar.Masalan:bola nutqi sust → nutq mashqlari beriladi ijtimoiylashuv past → guruh o'yinlari tashkil qilinadi.Monitoring va baholash.Monitoring – bu doimiy nazorat.

**JOURNAL OF
PEDAGOGICAL AND PHILOLOGICAL RESEARCH
VOLUME-1, ISSUE-4, 2026**

U:rivojlanishni kuzatadi natijalarni solishtiradi. Innovatsion texnologiyalar elektron kundaliklar mobil ilovalar onlayn diagnostika Kelajak istiqbollari. Kelajakda: sun'iy intellekt avtomatlashtirilgan diagnostika keng rivojlanadi.

Pedagogik kuzatuv va diagnostika ta'lim jarayonining ajralmas qismi hisoblanadi. U bolalarning individual rivojlanishini ta'minlash, ta'lim sifatini oshirish va samarali pedagogik faoliyatni tashkil etishda muhim rol o'ynaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Karimov I.A. – Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
2. Mirziyoyev Sh.M. – Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent: O'zbekiston, 2016.
3. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi – Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari. Toshkent, 2018.
4. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. Toshkent, 2020.
5. "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi Qonun. Toshkent, 2019.

